



# РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

## ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

*Приети от ВСС с решение по протокол № 62/16.12.2015 г.; изм. и доп. по протокол № 15/24.03.2016 г.; изм. и доп. с решение на СК на ВСС по протокол № 23/08.11.2016 г.; изм. и доп. по протокол № 29/20.12.2016 г.; изм. по протокол № 14/04.04.2017 г.; изм. по протокол № 37/26.09.2017 г.; изм. по протокол № 12/2.04.2019 г.; изм. по протокол № 19/16.06.2020 г.; изм. по протокол № 43/08.12.2020 г.; доп. по протокол № 45/14.12.2021 г.; доп. по протокол № 44/26.11.2024 г.*

### ПРАВИЛА

### ЗА ОЦЕНКА НА НАТОВАРЕНОСТТА НА СЪДИИТЕ

#### ГЛАВА ПЪРВА

#### ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

##### Обхват на правилата

**Чл. 1.** Правилата за оценка на натовареността на съдиите (**Правилата**) регламентират обективни измерители за правна и фактическа сложност на съдебните дела, наричани коефициенти за тежест, както и уреждат реда за определяне на индивидуалната натовареност и границите на нормалната натовареност на съдиите в районните, окръжните, военните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.

##### Приложно поле

**Чл. 2.** Разпоредбите на Правилата са приложими към всички съдии и съдебни дела, които се разглеждат в районните, окръжните, военните,

административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.

### **Източници**

**Чл. 3. (1)** Правилата са изготвени в съответствие с Конституцията на Република България, Закона за съдебната власт, Магна харта за статута на съдиите, Препоръките на комитета на министрите на Съвета на Европа за статута на съдиите, включително № CM/Rec(2010)12, становища № 1-18 на Консултативния съвет на европейските съдии на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа и специално становище № 6 (2004) относно справедлив процес в разумен срок и ролята на съдията в процеса като се вземат предвид алтернативните способности за решаване на спорове, становище № 11(2008) относно качеството на съдебните решения.

**(2)** Правилата се основават на резултатите от проведено през 2014-2015 г. емпирично изследване на натовареността с участието на съдиите от районните, окръжните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.

### **Същност на натовареността на съдията**

**Чл. 4.** Определянето на натовареността на съдията се разглежда като оценка на времето, което е необходимо за разглеждане и приключване (решаване/прекратяване) на съдебните дела, както и оценка на времето, необходимо за извършване на всички останали дейности, които са свързани с доброто осъществяване на правораздаването.

### **Задачи и цели на Правилата**

**Чл. 5. (1)** Оценката на натовареността на съдията има за задача да установи обективен първичен измерител на натовареността въз основа на необходимо присъщото време за разглеждане и приключване на делата от различен тип съгласно предварително изработен класификатор от групи дела. Стойността на този измерител е в часове и включва и отчита различните аспекти на фактическа и правна сложност на делото, т.е.

необходимите усилия на съдията за разглеждане и приключване на делото, изразени във време.

(2) Като осъществяват задачата по ал. 1, Правилата имат за цел:

1. да се осигури равномерно и справедливо натоварване на съдиите;
2. да спомогнат за пълното и обективно отчитане на натовареността на съдиите в рамките на атестационните процедури за оценка на дейността им;
3. да спомогнат за обективно и справедливо отчитане на натовареността на съдиите в рамките на дисциплинарните производства;
4. да подпомогнат Висшия съдебен съвет при вземане на обосновани решения по чл. 30, ал.1, т.2, т. 3 и т. 3а от Закона за съдебната власт;
5. да се утвърди върховенството на закона и да се осигури действена защита на правата на съдиите;
6. да се увеличи личната мотивация на съдиите;
7. да послужат като обективен инструмент за ефективно управление на публичните средства от бюджета на съдебната власт;
8. да допринесат за повишаване на доверието в съдебната власт.

### **Обективност и справедливост при оценка на натовареността на съдията**

**Чл. 6.** Оценката на натовареността отчита фактическата и правна сложност на разгледаните и приключени от съдията съдебни дела, както и допълнителните дейности, които извършва във връзка с правораздаването, като осигурява справедливо натоварване, съобразено с човешките психофизически способности и основано на принципите на законност, равнопоставеност, обективност и прозрачност.

### **Забрана за нарушаване на независимостта и основните права на съдията**

**Чл. 7.** Оценката на натовареността на съдията не може да засяга независимостта и основните му права.

## **ГЛАВА ВТОРА**

### **МЕХАНИЗЪМ ЗА ОЦЕНКА НА НАТОВАРЕНОСТТА НА ОСНОВАТА НА ФАКТИЧЕСКАТА И ПРАВНА СЛОЖНОСТ НА ДЕЛАТА**

#### **Класификация на групите дела**

**Чл. 8. (1)** На основата на нормативната материалноправна и процесуална уредба се определят групи дела в основните материи, подсъдни на общите и специализираните съдилища: граждански, търговски, наказателни и административни.

- (2)** Групите по административни дела са посочени в Приложение № 1, представляващо неразделна част от Правилата.
- (3)** Групите по наказателните дела са посочени в Приложение № 2, представляващо неразделна част от Правилата.
- (4)** Групите по гражданските и търговските дела са посочени в Приложение № 3, представляващо неразделна част от Правилата.

#### **Средна претеглена стойност на групите съдебни дела**

**Чл. 9. (1)** Претеглената стойност на делата е диференцирана оценка, която отчита сложността и времето необходимо за разглеждането и приключването на различните видове дела. На всяка група дела се дава определено тегло/коэффициент, който отчита необходимото време за разглеждането и приключването му.

**(2)** Средната претеглена стойност на делата е резултат от двете времеви стойности (за обичайни и дела с усложнения) в съотношение, отговарящо на процентните дялове на двата вида дела. На базата на определените и валидирани средни стойности за обичайни и дела с усложнения, както и на изчислените средни съотношения на делата от двата вида, изискващи различен времеви ресурс, са изчислени т.н. **средни претеглени времеви стойности на делата от всяка група.**

(3) Средните претеглени времеви стойности на отделните групи граждански, търговски, наказателни и административни дела са определени в резултат на емпирично изследване, което установява колко съдийско време (средно) е необходимо за разглеждане и приключване на определен тип дела.

(4) Средните претеглени времеви стойности на групите административни дела са изброени в Приложение № 1, представляващо неразделна част от Правилата.

(5) Средните претеглени времеви стойности на групите наказателни дела са изброени в Приложение № 2, представляващо неразделна част от Правилата.

(6) Средните претеглени времеви стойности на групите граждански и търговски дела са изброени в Приложение № 3, представляващо неразделна част от Правилата.

(7) Средната претеглена времева стойност на всяка група дела се изразява в часове и се определя като коефициентът за сложност се умножи по 16.

#### **Времеви стойности за допълнителните и административни дейности на съдията**

**Чл. 10. (1)** Времевите стойности за допълнителните дейности, които извършват съдиите, свързани с правораздавателната дейност, но извън разглеждането и приключването на делата, са определени в резултат на емпирично проучване и са посочени за информация в Приложение № 4, представляващо неразделна част от Правилата. Изброените в това приложение времеви стойности са приспаднати автоматично при определяне на годишното разполагаемо време на всеки съдия по смисъла на чл. 12, ал. 1-2 от Правилата.

(2) Времевите стойности за дейностите, свързани с административни функции на председателите и заместник-председателите, са определени в резултат на емпирично проучване и са посочени в Приложение № 5, представляващо неразделна част от Правилата.

(3) Специфични функции на определени съдии, които са извън дейността по разглеждане и приключване на делата (работа като съдия наставник на младши съдия, дейност по наблюдение на бюро „Съдимост”), са определени в резултат на емпирично проучване и са представени в Приложение № 6, представляващо неразделна част от Правилата.

### **Статистическо отчитане на делата**

**Чл. 11. (1)** Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за броя и вида на разгледаните и свършени (приключени с решение или с друг съдебен акт) дела съобразно статистически кодове, които съответстват на групите административни, граждански, търговски и наказателни дела, посочени в приложения от № 1 - 3 от Правилата.

(2) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за продължителността на съдебните дела в отделните инстанции – от образуването до приключването им с влязъл в сила съдебен акт.

(3) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за прекратените съдебни дела – административни, граждански, търговски и наказателни, като отчита причината (основанието) за прекратяването.

(4) Висшият съдебен съвет събира, отчита и анализира ежегодно статистически данни за останалите несвършени съдебни дела в края на предходната година, както и причините за това.

(5) Висшият съдебен съвет актуализира статистическите кодове на делата, съобразно промените в материалното и процесуалното законодателство.

(6) На всеки пет години Висшият съдебен съвет организира и провежда емпирично изследване за тежестта на делата, което публикува на интернет страницата на ВСС.

## ГЛАВА ТРЕТА

### ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РАЗПОЛАГАЕМОТО ГОДИШНО ВРЕМЕ НА ЕДИН СЪДИЯ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЪДЕБНИ ДЕЛА

#### Годишно разполагаемо време

**Чл. 12. (1)** Годишното разполагаемо време на един съдия за разглеждане и приключване на дела се определя като от общото годишно време (252 дни, равняващи се на 2016 часа) се приспадне времето, което съдията отделя за допълнителните дейности (средно годишно за един съдия се равнява на 170 часа, посочени в Приложение № 4) и времето за нормативно определения годишен отпуск (средно-годишният минимум е 30 дни, равняващи се на 240 часа).

**(2)** Като резултат от посочените в предходната алинея условия, за общо разполагаемо годишно време на един съдия за разглеждане и приключване на дела се приемат **1600 часа**.

**(3)** За всеки съдия се определя индивидуално разполагаемо годишно време за разглеждане и приключване на съдебни дела, като се отчитат неговите специфични служебни задължения и при съобразяване с времевите стойности, посочени в чл. 10, ал. 2 и ал. 3 от Правилата. Годишното разполагаемо време в този случай се определя, като от времето по ал. 2 се приспадат времевите стойности, посочени в Приложения № 5 и № 6.

**(4)** За съдиите, които работят в съдебен състав, дейността се отчита съобразно вида на съдебния орган – административни, окръжни, военни и апелативни съдилища, като времевите стойности се отчитат на годишна база и са представени в Приложение № 7, представляващо неразделна част от Правилата. Годишното разполагаемо време в този случай се определя, като от времето по ал. 2 се приспадат времевите стойности, посочени в Приложение № 7.

(5) При определяне на общото разполагаемо време на съдиите, които изпълняват административни функции или функциите по чл. 10, ал. 3 от Правилата, следва да се приспадат съответните времеви стойности, посочени в приложения № 5 и № 6 от Правилата.

(6) В случай, че съдия има установено заболяване, което води до намалена трудоспособност, по решение на председателя на съда, съгласувано с общото събрание на съдиите от съответния съд, му се определя индивидуална времева стойност, която се приспада от общото разполагаемо време, определено по реда на предходните алинеи.

(7) Разполагаемото годишно време на всеки съдия се определя в началото на годината от председателя на съда при условията на ал. 1-6 на този член и се прилага към личното професионално досие на съдията.

(8) При условията на ал. 1-5 от този член и чл. 10, ал. 2 от Правилата председателят на съда определя своето и на заместник-председателите на съда годишно разполагаемо време.

(9) По отношение на председателя, заместник-председателите, както и останалите съдии, посочени в чл. 10, ал. 3 от Правилата, въз основа на определеното им в началото на годината годишно разполагаемо време се определя и процент на натовареност, който се залага в централизираната система за случайно разпределение на делата. Процентът натовареност се изчислява като дял на определеното индивидуално намалено годишно разполагаемо време от стандартното разполагаемо време за един съдия на година от 1600 часа.

## **ГЛАВА ЧЕТВЪРТА**

### **МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА КОЕФИЦИЕНТИ ЗА ТЕЖЕСТ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА И НА ИНДИВИДУАЛНАТА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИЯТА**

#### **Раздел I**

#### **КОЕФИЦИЕНТ ЗА ТЕЖЕСТ НА ДЕЛАТА**

#### **Определяне на коефициент за тежест на делата**



**Чл. 13. (1)** Коефициентът за тежест на съдебните дела е първичен измерител на натовареността на съдиите, еквивалент на средното необходимо време за разглеждане и приключване на съдебни дела от различен тип, който отчита различните аспекти на фактическа и правна сложност на делото.

**(2)** Коефициентът за тежест на делото се изразява в число по-голямо от 0, като една единица от него се равнява на 16 часа работа за разглеждане и приключване на дела.

**(3)** Коефициентът за тежест се изчислява като средната претеглена времева стойност, определена за всяка група дела, се раздели на 16 часа. Коефициентите за тежест на съдебните дела съгласно класификатора от групите дела са представени в приложения № 1-3, представляващи неразделна част от Правилата.

### **Индекс на индивидуалната годишна натовареност**

**Чл. 14.** *(Изм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)* Сборът от коефициентите на делата, които съдията е получил по реда на чл. 18 и чл. 19 от Правилата, формира индекс на неговата индивидуална годишна натовареност.

### **Общо годишно разполагаемо време на съдията**

**Чл. 15.** Общото годишно разполагаемо време за разглеждане и приключване на дела на един съдия се равнява на 100 единици, сбор от коефициентите на делата (разгледани и приключени), или общо 1600 часа за една работна година.

## **Раздел II**

### **ИНДИВИДУАЛНА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИЯТА. ГРАНИЦИ НА НАТОВАРЕНОСТТА НА СЪДИЯТА**

## **Граници на натовареността на съдията**

**Чл. 16. (1)** Всеки съдия се счита за нормално натоварен в случай, че е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност в интервала между 70 и 110, включително и двете посочени стойности.

**(2)** В случай, че в рамките на една година съдията е разгледал и приключил дела, които формират индекс на натовареност в интервала между над 110 и до 180 (включително), той се приема за високо натоварен, което изисква предприемане на организационни и други подходящи мерки от компетентните органи.

**(3)** В случай, че съдията е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност над 180, той се приема за изключително високо натоварен (свръхнатоварен), което изисква предприемане на незабавни организационни и кадрови действия от страна на компетентните органи.

**(4)** В случай, че съдията е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност в интервала под 70 и до 50 (включително), той се приема за ниско натоварен, което изисква предприемане на организационни и кадрови действия от страна на компетентните органи.

**(5)** В случай, че съдията е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност под 50, той се приема за слабо натоварен, което изисква предприемане на организационни и кадрови действия от страна на компетентните органи.

## **Справка за индивидуалната натовареност на съдията**

**Чл. 17. (1)** В срок до 31 януари на всяка календарна година администрацията на ВСС генерира електронна справка за индивидуалната натовареност на съдията за предходната година, която отчита разгледаните и приключени дела и техния коефициент за тежест, както и другите дейности на съдията, описани в приложения № 5 - 7 от Правилата.

(2) Справката по ал. 1 се прилага към кадровото досие на всеки съдия. Обобщена справка за индивидуалната натовареност на съдиите в съответния съд се прилага като неразделна част от годишния доклад, изготвян от административния ръководител.

### Раздел III

## ОТЧИТАНЕ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА ДЕЛАТА

### Определяне на коефициент за тежест при разпределение на делото

**Чл. 18. (1)** *(Изм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)* При образуване на делото разпределящият съдия определя статистическия му код, което автоматично води до генериране на групата съобразно групите на делата, посочени в приложения № 1-3 от Правилата, както и на коефициента за тежест на съответното дело, посочен в същите приложения.

*(2) (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

**(2)** *(нова, приета с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)* Коефициентът за тежест на делото се отчита на конкретен съдия, като процент от коефициента по ал. 1 се начислява на съдията за всеки един от процесуалните етапи, посочени в приложения, както следва:

- приложение № 1.2 за административни дела;
- приложение № 2.4 за наказателни дела;
- приложение № 3.4 за граждански и търговски дела.

*(3) (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

**(3)** *(нова, приета с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)* Процесуалните етапи по ал. 2 представляват конкретизирани в приложенията по същата алинея събития /процесуални действия на съда/, регистрирани в деловодния модул на Единна информационна система на съдилищата /ЕИСС/. При регистриране на

някое от тези събития, ЕИСС автоматично отчита на съдията съответния процент от коефициента за тежест.

(4) (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

(4) (нова, приета с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.) Други процесуални действия на съда /като произнасяния по молби, искания, възражения и други/, извън посочените в приложенията по ал. 2, се отчитат на съдията, постановил съответния акт, с допълнителен коефициент, посочен в приложения, както следва:

- приложение № 1.3 за административни дела;
- приложение № 2.5 за наказателни дела;
- приложение № 3.3 за граждански и търговски дела.

(5) (предишна ал. 4, съгл. решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.) Когато съдебното дело има за предмет няколко материални закона, групата при образуване на делото се определя по този материален закон, който е оценен с най-висок коефициент, според групите дела, посочени в приложения № 1 - 3 от Правилата.

### **Коригиране на първоначалния коефициент за тежест на делото**

**Чл. 19.** (изм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г., доп. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 45/14.12.2021 г.) До приключване на делото, първоначално определения коефициент за тежест се увеличава от лицата по чл. 18, ал. 1 при настъпване на някое от основанията за това, изчерпателно посочени в приложимия текст от глава Пета от Правилата, съответно за граждански и търговски, наказателни и административни дела. Не се преизчислява процент от коефициента за тежест за завършен процесуален етап по делото, който е бил начислен преди отразяването на коригиращия коефициент

(2) (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

(3) (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

## **Въвеждане на групите дела в централизираната система за случайно разпределение на делата**

**Чл. 20. (1)** В централизираната система за случайно разпределение на делата, използвана във всички съдилища, се въвеждат групите дела, така както са посочени в приложения № 1-3 от Правилата.

**(2)** В централизираната система за случайно разпределение на делата, използвана във всички съдилища, се въвежда специално приложение (Система за измерване на натовареността на съдиите - СИНС), в което се отбелязват всички данни, свързани с натовареността на съдиите (групите дела, първоначалните и коригирани коефициенти за тежест, разполагаемото годишно време на всеки съдия и др.)

**(3)** Първоначалният коефициент за тежест на делата, както и окончателният коефициент (след възможните корекции) се отразяват в специалното приложение на централизираната система за случайно разпределение на делата.

**(4)** За всеки съдия се създава индивидуален профил в системата за измерване на натовареността на съдиите, в който се отразяват броят и видът на разпределените, разгледани и приключени от него дела, определеният им коефициент за тежест, времевите стойности за специфичните допълнителни дейности и друга релевантна информация.

## **Единство на системата за определяне на коефициентите за тежест на делата**

**Чл. 21. (1)** Системата от коефициенти се прилага по еднакъв начин за всички съдилища и съдии, независимо от ранга и материята на разглежданите дела, като измерител и еквивалент на реално изразходвано време, предварително определено по всички групи дела.

## **Оценка на натовареността на съдилищата на база на времевите резултати за разглеждането и приключване на дела**

**Чл. 22. (1)** На база на определените коефициенти за тежест на делата (първоначални и след корекцията им) и на данните за броя на разглежданите

и приключени (свършени) дела от всяка група се оценява натовареността на съответния съд за дейности, свързани само с разглеждане и решаване на дела.

(2) Тази оценка на годишна база се извършва по следния алгоритъм:

1. Сумират се всички индивидуални индекси по чл. 14 от Правилата за годишната натовареност на съдиите в съда;

2. Средният индекс за годишната натовареност на съда се равнява на средноаритметичната стойност от индивидуалните индекси на съдиите по чл. 14 от Правилата, които са работили в съответния съд за годината;

(3) Средният индекс за годишната натовареност на съда за разглеждане и приключване на дела служи на Висшия съдебен съвет за сравнителни анализи на натовареността на отделните съдилища, както и за предприемане на мерки съобразно правомощията му по чл. 30, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 3а от Закона за съдебната власт.

## **ГЛАВА ПЕТА**

### **КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТА ЗА ТЕЖЕСТ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА**

#### **Раздел I**

#### **ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

**Увеличаване на първоначално определения коефициент за тежест на делото**

**Чл. 23. (1)** При определени регламентирани основания за увеличаване на необходимото време за разглеждане и приключване на делата, предварително определените коефициенти за тежест подлежат на корекция като увеличението се осъществява чрез прилагането на коригиращи коефициенти по-големи от 1 (единица).

(2) Изчислението на финалния коригиран коефициент по делата се извършва като основният коефициент, определен по регламент за съответното дело (посочен в Приложения № 1-3 от Правилата), се умножава с предвидения коригиращ коефициент.

(3) При наличието на няколко основания за увеличаване на първоначално определения коефициент за тежест на делото се формира нов кумулативен коефициент, който представлява сума от предвидените корекции за всяко отделно приложимо основание. За изчисление на кумулативния коефициент се използва следната формула:

$$(k_1 + k_2 + \dots + k_n) - (n-1), \text{ където}$$

$k_1, k_2 \dots k_n$  са стойностите на определените коригиращи коефициенти по приложимите основания,

$n$  е броят на приложимите основания

**Намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото**

**Чл. 24.** (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

## Раздел II

### КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА

**Основания и коригиращи коефициенти за намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото**

**Чл. 25.** (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

**Основания и коригиращи коефициенти за намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делото**

**Чл. 26.** *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

**Основания и коригиращи коефициенти за увеличаване на предварително определения коефициент за тежест на делото**

**Чл. 27. Първоинстанционни наказателни дела в РС и ОС:**

1. Когато делото съдържа:
  - от 1000 до 3000 листа материали се прилага коригиращ коефициент 1,2;
  - от 3000 до 5000 листа материали се прилага коригиращ коефициент 1,3;
  - над 5000 листа материали се прилага коригиращ коефициент 1,5;
2. Когато в наказателното производство участват повече от 3 подсъдими се прилага коригиращ коефициент 1,3;
3. Когато в наказателното производство участват над 10 подсъдими се прилага коригиращ коефициент 1,5;
4. Когато в наказателното производство в районните и окръжните съдилища участват от 20 до 50 свидетели се прилага коригиращ коефициент 1,3;
5. Когато в наказателното производство в районните и окръжните съдилища участват над 50 свидетели се прилага коригиращ коефициент 1,5;
6. *(изм. и доп. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 45/14.12.2021 г.)* Когато в наказателното производство пред районните и окръжните съдилища участват над 5 допълнителни страни (частни обвинители и/или граждански ищци) и/или предмет на обвинението са над 3 престъпления, се прилага коригиращ коефициент 1,5. Същият коефициент се прилага и когато в административнонаказателно производство пред районните съдилища предмет на контрол е наказателно постановление, с което са наложени глоби/имуществени санкции за над 3 административни нарушения.



7. Когато в наказателното производство пред районите и окръжните съдилища са проведени разпити на вещи лица по над 5 експертизи се прилага коригиращ коефициент 1,3;
8. *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 19/16.06.2020 г.)*

**Основания и коригиращи коефициенти за увеличаване на предварително определения коефициент за тежест на делата**

**Чл. 28. Второинстанционни наказателни дела в ОС и АС:**

1. Когато във въззивното производство са подадени над 5 жалби и/или протести, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
2. *(изм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 19/16.06.2020 г.)* Във въззивното производство се прилага чл. 27, т. 4, 5 и 7 тогава, когато е проведено възивно съдебно следствие, а останалите случаи по т. 1, 2, 3, 6 се прилагат във всички случаи на въззивното производство”

**Раздел III**

**КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА ГРАЖДАНСКИТЕ И ТЪРГОВСКИТЕ ДЕЛА**

**Основания, при които се намалява първоначално определения коефициент за тежест на делото:**

**Чл. 29.** *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

**Основания, при които се намалява първоначално определеният коефициент за тежест на делото**

**Чл. 30.** *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

**Чл. 30а.** *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

**Основания, които водят до увеличаване на предварително определения коефициент за тежест на делата**

**Чл. 31. Първоинстанционни граждански и търговски дела в РС и ОС:**

1. Когато в производството са приети за разглеждане три и повече обективно съединени искиове и/или възражения по чл. 298, ал. 4 ГПК, както и/или три и повече субективно съединени искиове, които имат отделен предмет на доказване по делото се прилага коригиращ коефициент 1,5;
2. Когато материалите по делото надвишават 1500 листа се прилага коригиращ коефициент 1,5;
3. При делата от група „ Дела по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество”, когато имат за предмет повече от 10 вещи или имуществени права, се прилага коригиращ коефициент 2.
4. *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 19/16.06.2020 г.)*

**Основания, които водят до увеличаване на предварително определения коефициент за тежест на делата**

**Чл. 32. Второинстанционни граждански и търговски дела в ОС и АС:**

1. Когато във въззивното производство са подадени над 5 жалби се прилага коригиращ коефициент 1,3;
2. Когато във въззивното производство се разглеждат три и повече обективно съединени искиове и/или възражения по чл. 298, ал. 4 ГПК, както и/или три и повече субективно съединени искиове, които имат отделен предмет на доказване по делото, се прилага коригиращ коефициент 1,5;
3. Когато материалите по делото надвишават 1500 листа се прилага коригиращ коефициент 1,5;
4. При делата от група „Дела по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество”, когато имат за предмет повече от 10 вещи или имуществени права, се прилага коригиращ коефициент 2;

5. (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 19/16.06.2020 г.)

#### Раздел IV

### КРИТЕРИИ ЗА КОРЕКЦИЯ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ ЗА ТЕЖЕСТ НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ДЕЛА

**Основания, които водят до намаляване на първоначално определения коефициент за тежест на делата**

**Чл. 33.** (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

**Чл. 34.** (отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)

**Основания, които водят до увеличаване на предварително определения коефициент за тежест на делата**

**Чл. 35. Първоинстанционни административни дела:**

1. Когато делото съдържа над 500 листа материали, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
2. За делата от групи 1, 3, 4 и 19 посоченият в т. 1 коригиращ коефициент не се прилага; в случай, че тези дела съдържат над 2000 листа материали, се прилага коригиращ коефициент 1,3, а, ако съдържат над 5000 листа материали коригиращият коефициент е 1,4;

3. Когато в съдебното производство са упражнили правата си над пет страни, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
4. *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 43/08.12.2020 г.)*
5. Когато в едно съдебно производство се обжалва ревизионен акт (РА) по три или повече различни фактически и правни основания, се прилага коригиращ коефициент 1,5;
6. Когато в съдебното производство се разглеждат искания за спиране на предварително изпълнение на административния акт или за допускане на такова от съда, коефициентът за сложност на делото се прибавя към коефициента за сложност на производството по група 24 "Частни административни дела";
7. Когато в съдебното производство се разглеждат повече от един административни акта, се прилага коригиращ коефициент 1,3;
8. При оспорване на нормативни актове, когато се присъединяват жалбоподатели, се прилага коригиращ коефициент 1,1.

## **Раздел V**

### **ОСОБЕНИ ХИПОТЕЗИ, НАЛАГАЩИ КОРЕКЦИЯ НА ПЪРВОНАЧАЛНО ОПРЕДЕЛЕНИЯ КОЕФИЦИЕНТ ЗА ТЕЖЕСТ НА ДЕЛОТО**

#### **Коригиращ коефициент за неприключилите в края на годината съдебни дела**

**Чл. 36.** *(отм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)*

#### **Определяне на коефициент за тежест в случай на отвод на съдията от делото**

**Чл. 37.** *(изм. с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 12/02.04.2019 г.)* При отвод на съдията, делото се разпределя на случаен

принцип на нов съдия-докладчик, като отчитането на коефициента за тежест се извършва по реда на чл. 18 и чл. 19.

### **Определяне на коефициент при обединяване или разделяне на дела**

**Чл. 38. (1)** При различните хипотези на обединяване на съдебни дела – коефициентът за тежест на обединеното дело се определя според делото, което има най-висок коефициент, посочен в Приложения № 1-3 от Правилата.

**(2)** При различните хипотези на разделяне на съдебни дела всяко от разделените дела получава коефициент за тежест според групите дела, посочени в Приложения № 1-3 от Правилата.

### **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

към решение на Съдийска колегия на ВСС за изменение и допълнение на Правилата за оценка на натовареността на съдиите, приети с протокол № 12 от заседание, проведено на 02.04.2019 г.

**§ 1.** Измененията влизат в сила от въвеждане на Единната информационна система на съдилищата.

**§ 2.** Приложенията, посочени в чл. 18, ал. 2 и ал. 4, се изработват от работните групи по граждански и търговски, наказателни и административни дела към Комисия “Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ към Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет и се приемат с решение на Съдийска колегия, по предложение на Комисия “Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“.

### **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

**§ 1.** Правилата влизат в сила на 1 април 2016 година.

**§ 2.** Групите на делата, така както са описани в приложения № 1-3 от Правилата, се включват в централизираната система за случайно разпределение на делата от 01.01.2016 г. с цел статистическото им отчитане.

Разпределението на делата се извършва по досегашния ред и измежду съществуващите групи във всеки съд.

**§ 3.** В срок до 31.03.2016 г. Висшият съдебен съвет осигурява изработването и практическото прилагане на специално приложение към централизираната система за случайно разпределение на делата, в което да се отчитат всички данни, свързани с натовареността на съдиите.

**§ 4.** С влизане в сила на Правилата се отменя решение на ВСС по протокол № 22/29.05.2014 г. /т. 82/ за определяне на минимална натовареност на председателите и заместник-председателите на съдилищата.

**§ 5.** Разпределящ съдия по смисъла на тези Правила е съдията по чл. 35, ал. 4 от Правилника за администрацията в съдилищата (обн., ДВ, бр. 68 от 22.08.2017 г., в сила от 22.08.2017 г.).

**§ 6.** Случайното разпределение на делата се извършва посредством централизираната система, въведена от ВСС на 01.10.2015 г. Случайното разпределение на делата може да се извършва измежду групите дела, посочени в Приложения № 1-3 от Правилата.

**§ 7.** Делата, които са неприключили към момента на влизане на правилата в сила, се въвеждат в информационната система за управление на информацията за натовареността на съдилищата в съответната група и коефициент за тежест.

**§ 8.** Първите годишни справки по чл. 17 обхващат дейността на съдиите и съдилищата за календарната 2017 година.

**§ 9.** При изменение на правилата, свързано с промяна на коефициентите за тежест и коригиращите коефициенти, промените се прилагат по отношение на всички дела, които са въведени в СИНС.

**§ 10.** Разпоредбата на чл. 36 влиза в сила считано от 01.01.2017 г.

**§ 11. (1)** След изтичане на едногодишен период на приложение на Правилата Съдийската колегия в срок до 31.05.2017 г. приема анализ на данните, събрани чрез СИНС, като постановява решение, с което се произнася за достоверност на системата за оценка на натовареността на съдиите.

**(2)** Компетентните органи по чл. 16, ал. 2 - 5 от Правилата предприемат необходимите действия след приемане на решението по ал. 1 въз основа на данните от първите годишни справки за календарната 2017 година.

**§ 12.** *(създаден с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 45/14.12.2021 г.)* Считано от 1 януари 2022 година съдийската колегия на Висшия съдебен съвет анализира и отчита степента на натовареност на съдиите и на съдилищата съобразно данните от модул „Натовареност“ в ЕИСС и СИНС за административните съдилища.

§ 13. (създаден с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол № 44/26.11.2024 г.) Считано от 1 януари 2025 година, Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет анализира и отчита степента на натовареност на административните съдии и административните съдилища, съобразно данните от модула за натовареност в Единната деловодна информационна система (ЕДИС).

### **Приложения:**

- Приложение № 1:** Средни претеглени времеви стойности /коефициенти за тежест/ по групи административни дела.
- Приложение № 1.2:** Процесуални етапи за административни дела.
- Приложение № 1.3:** Други процесуални действия на съдията по отношение на административните дела.
- Приложение № 2:** Средни претеглени времеви стойности /коефициенти за тежест/ по групи наказателни дела и по съдилища.
- Приложение № 2.4:** Процесуални етапи за наказателни дела.
- Приложение № 2.5:** Други процесуални действия на съдията по отношение на наказателните дела.
- Приложение № 3:** Средни претеглени времеви стойности /коефициенти за тежест/ по групи граждански и търговски дела и по съдилища.
- Приложение № 3.3:** Други процесуални действия на съдията по отношение на гражданските и търговските дела
- Приложение № 3.4:** Процесуални етапи за граждански и търговски дела.
- Приложение № 4:** Допълнителни дейности, извършвани от всички съдии, свързани с правораздавателната дейност, но извън разглеждането и решаването на делата.
- Приложение № 5:** Дейности, свързани с административни функции на председателите и заместник-председателите на съдилищата.
- Приложение № 6:** Специфични функции извън дейността по разглеждане и решаване на делата, извършвани от определени съдии.
- Приложение № 7:** Допълнително време за участие в съдебен състав по дело на доклад на друг съдия.